

Kursplan

för kurs på grundnivå

**Läs- och skrivutveckling i ljuset av nyare forskning - ingår i
lärarfortbildningen**

**15.0 Högskolepoäng
15.0 ECTS credits**

Teaching how to Read and Write in Light of Recent Research

Kurskod: US107U
Gäller från: HT 2009
Fastställt: 2008-07-11
Ändrad: 2009-06-17
Institution Institutionen för ämnesdidaktik

Ämne Utbildningsvetenskap med inriktning mot språk och språkutveckling

Beslut

Denna kursplan är fastställd av prefekten vid Institutionen för utbildningsvetenskap med inriktning mot språk och språkutveckling 2008-07-11. Senast reviderad av institutionsstyrelsen vid Institutionen för utbildningsvetenskap med inriktning mot språk och språkutveckling 2009-06-16.

Förkunskapskrav och andra villkor för tillträde till kursen

För tillträde till kursen krävs lärarexamen.

Kursens uppläggning

Provkod	Benämning	Högskolepoäng
LÄSO	Läs- och skrivutveckling i ljuset av nyare forskning	15

Kursens innehåll

Kursen är avsedd för lärare, forskollärare eller fritidspedagoger som arbetar i årskurs F-6. Kursen avser att bygga broar mellan aktuell läs- och skrivforskning och praktisk tillämpning. Ett övergripande mål för kursen är att den studerande ska kunna relatera sin undervisning till forskningsbaserade modeller som gynnar läsförståelse och skrivutveckling hos eleverna. Den studerande ska vidare tillägna sig kunskap om att använda, följa upp och analysera undervisningsstrategier som främjar skriftspråklig utveckling på såväl grupp- som individnivå.

Deltagarna ska ges möjligheter att utveckla sitt yrkeskunnande genom fördjupad kunskap inom aktuell läs- och skrivforskning.

Kursen delas in i två delkurser enligt följande:

Delkurs 1, 7,5 hp

- forskningsresultat rörande läsundervisning
- metoder för läs- och skrivinlärning
- barns tidiga utveckling av skriftspråkmässig kompetens
- skönlitteraturens betydelse för läsutveckling
- läsgenrer i undervisningen i skolan
- värdering av läromedel i nybörjarundervisningen utifrån flera perspektiv: flerspråkighet, genus, etnicitet, progression och illustrationernas betydelse.

Delkurs 2, 7,5 hp

- undervisning genom skrivgenrer
- flerspråkiga elevers läsning och skrivning
- att förebygga läs- och skrivsvårigheter
- formativ bedömning av elevers läs- och skrivundervisning samt läs- och skrivutveckling/dokumentation
- undervisning i forskningsbaserade läsförståelsestrategier; reciprokt lärande
- ramfaktorer som påverkar lärarens undervisning

Under kursens gång ges studenterna möjlighet att i viss mån påverka kursens uppläggning.

Förväntade studieresultat

Efter genomgången kurs ska studenten kunna

- använda centrala begrepp inom läs- och skrivområdet genom att beskriva och analysera hur teorier om läs- och skrivutveckling kan tillämpas i undervisningen
- utveckla egna undervisningsmetoder utifrån den aktuella elevgruppen
- ge exempel på teorier om undervisning som utvecklar elevens tal- och skriftspråkliga kompetens
- visa hur arbete med olika textgenrer kan utveckla elevers språk
- jämföra och värdera olika analysinstrument som används för att dokumentera barns läs- och skrivutveckling
- jämföra och analysera läromedel i svenska och svenska som andraspråk samt analysera läromedel i nybörjarundervisningen utifrån olika perspektiv
- beskriva hur samspelet mellan språk- och kunskapsutveckling påverkar undervisningssituationen samt anpassa läs- och skrivundervisningen till flerspråkiga elever
- utveckla ett processdiagnostiskt förhållningssätt som gynnar elevers läs- och skrivutveckling
- praktiskt tillämpa läsförståelsestrategier
- organisera lärande utifrån elevers olika behov och förutsättningar

Undervisning

Undervisningen består av föreläsningar, seminarier och grupparbeten.

Kunskapskontroll och examination

a. Kursen examineras genom såväl muntliga som skriftliga examinationsformer. Examinationens närmare uppläggning framgår av studiehandledningen.

b. Betygsättning sker enligt en sjugradig målrelaterad betygsskala:

- A = Utmärkt
- B = Mycket bra
- C = Bra
- D = Tillfredsställande
- E = Tillräckligt
- Fx = Otillräckligt
- F = Helt otillräckligt

c. Kursens betygskriterier delas ut vid kursstart.

d. För att få slutbetyget E på hela kursen krävs lägst betyget E på samtliga delkurser.

e. Vid underkännande gäller att studerande har rätt att genomgå ytterligare fyra examinationer så länge kursen ges. Studerande som fått lägst betyget E - eller G på prov där betygsskalan U-G tillämpas - får inte genomgå förnyad examination för högre betyg.

Studerande som fått betyget F eller Fx - eller U på prov där betygsskalan U-G tillämpas - två gånger av en och samma examinator har rätt att få annan examinator utsedd om inte särskilda skäl talar emot det. Framställan härom ska göras till institutionsstyrelsen.

Övergångsbestämmelser

När kursen inte längre ges eller kursinnehållet väsentligen ändrats har studenten rätt att en gång per termin under en treterminersperiod examineras enligt denna kursplan. Dock gäller fortfarande begränsningarna ovan.

Kursen är ekvivalent med kursen Läs- och skrivutveckling i ljuset av nyare forskning - ingår i

lärarfortbildningen, 15 hp (US207U) i det tidigare utbildningssystemet.

Begränsningar

Kursen får inte tillgodoräknas i examen samtidigt med sådan inom eller utom landet genomgången och godkänd kurs, vars innehåll helt eller delvis överensstämmer med innehållet i kursen.

Övrigt

Kursen ges som uppdragsutbildning inom ramen för Skolverkets satsning på fortbildning inom Lärarlyftet inom ämnet utbildningsvetenskap med inriktning mot språk och språkutveckling, särskilt mot läs- och skrivundervisning i svenska inom intervallet 1-30 högskolepoäng.

Kurslitteratur

Bjar, Louise (red.) (2007). Det hänger på språket! Lärande och språkutveckling i grundskolan. Lund: Studentlitteratur. (246 s.)

Chambers, Aidan (1993). Böcker inom oss. Stockholm: Rabén & Sjögren. (170 s.)

Elbro, Carsten (2004). Läsning och läsundervisning. Stockholm: Liber. (240 s.)

Gibbons, Pauline (2009). Stärk språket stärk lärandet. Uppsala: Hallgren & Fallgren. (200 s.)

Fridolfsson, Inger (2008). Grunderna i läs- och skrivinlärning. Stockholm: Natur och Kultur. (274 s.)

Kåreland, Lena (red.) (2005). Modig och stark - eller ligga lågt. Skönlitteratur och genus i skola och förskola. Stockholm: Natur och Kultur. (200 s.)

Myrberg, Mats (2007). Dyslexi - en kunskapsöversikt. Vetenskapsrådets rapportserie 2:2007. Hämtas från <http://www.vr.se> (100 s.)

Naucmér, Kerstin (red.) (2001). Symposium 2000. Ett andraspråksperspektiv på lärande. Särskild upplaga från NC, LHS. (valda delar)

Naucmér, Kerstin (2004). Barns språkliga socialisation före skolstart. I: Hyltenstam, Kenneth & Lindberg, Inger (red). Svenska som andraspråk - i forskning, undervisning och samhälle. Lund: Studentlitteratur. (valda delar)

Skolverket (2007). Nya Språket lyfter. Diagnosmaterial. Uppsala. (83 s.)

Dessutom en av följande avhandlingar:

Ewald, Annette (2007). Läskulturer. Lärare, elever och litteraturläsning i grundskolans mellanår. Malmö högskola.

Fast, Carina (2007). Sju barn lär sig läsa och skriva. Familjeliv och populärkultur i möte med förskola och skola. Uppsala universitet.

Fröjd, Per (2005). Att läsa och förstå svenska. Avhandling. Göteborg: Göteborgs universitet. (del 1)

Jönsson, Karin (2007) Litteraturarbetets möjligheter. En studie av barns läsning i årskurs f-3. Malmö Högskola, Lärarutbildningen. Hämtas från <http://www.mah.se/muep>

Schmidl, Helen (2008). Från vildmark till grön ängel. Receptionsanalyser av läsning i åttonde klass. Uppsala Universitet. Kan beställas genom Skolporten.